

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

Cap. IV. De Calvinianis aliis contra praedictas sententias pugnantis, sive
de Remonstrantibus aut Arminianis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

est tamen apud æquos iudices nihil propterea detrahetur, cum falli & labi humanæ naturæ vitia sint, & doctissimorum etiam virorum hæc fors esse soleat, à vero subinde aberrare. Certè non veretur Reuerendus Episcopus Satisburienfis in numero suo scripto aduersus Thomasonem edito VVilhelmi Perkinsi celeberrimi apud Anglos Theologi sententiam super Prædestinationis dogmate, tali censura notare, pag. 82. *Perkinsus vir aliqui eruditus & pius in descriptione diuinæ Prædestinationis, quam ille contra nosram, contra veteris Ecclesiæ fidem contra lapsum Adami absolute, decretam constituit, erratum errorem non leuem, cuius à doctis quibusdam viris inuicem iam dudum suscepta defensio, turbas Ecclesiæ non necessariis dedit, quas etiam non sine scandalo & periculo habere videmus, &c.* Ita Remonstrantes.

De Caluinianis alijs contra prædictas sententias, tanquam impias, pugnantibus, siue de Remonstrantibus eorumque doctrinæ prioribus opposita.

G A P. IV.

- I. Sententia Remonstrantium de prædestinatione X. Titulis exposita.
- II. Declaratio harum Thesium facta per ipsosmet Remonstrantes A. 1619. 14. Ian. exhibita in Synodo Dordracena Caluinianorum.
- III. Quomodo conueniant Caluiniani in Voce Electionis intelligenda.
- IV. Quomodo idem inter se discrepent.
- V. Explicatur finaliter sententia Remonstrantium, quantum ad prædestinationem attinet, consistens in quatuor punctis, nempe causis, obiecto, conditionibus, discrimine inter Electionem ad gratiam & ad gloriam.
- VI. Remonstrantes occurrunt quibusdam dubijs & objectionibus de Fide & Christo, contra aduersarios.
- VII. Ordinem decretorum diuinorum in Electione secundum suam sententiam proponunt Remonstrantes:
 - I. Sententia Remonstrantium quam in conscientia sua Verbo Dei consentaneam esse arbitrati sunt hætenus, & etiam non arbitratur, circa primum de Prædestinationis decreto Articulum, hæc est:

r. Deus non decreuit quemquam ad vitam æternam eligere, aut ab eadem reprobare ordine

prius quam eundem creare decreuerit, citra vilius obedientiæ seu inobedienciæ antecedentis intuitum, pro beneplacito suo, ad demonstrandam gloriam, misericordiæ & iustitiæ suæ, vel potestatis & dominij absoluti.

2. Cum decretum Dei de cuiusque hominum salute tum exitio non sit decretum finis absolute intenti; sequitur neque eidem decreto subordinata esse mediata, per quæ ad finem destinatum tum Electi, tum Reprobi efficaciter atque inuitabiliter perducantur.

3. Quare nec Deus hoc Consilio creauit in vno Adamo omnes homines in recto statu, non ordinauit lapsum, eiusve permissionem, non subtraxit Adamo gratiam necessariam & sufficientem, non procurat Euangelium prædicari, homines externè vocari: non confert illis vlla dona Spiritus S. vt ista media essent per quæ eorum aliquos ad vitam perduceret, alios vitæ beneficio destitueret. Christus mediator non est solum executor Electionis, sed ipsius decreti electionis fundamentum: Quod alij efficaciter vocantur, iustificantur, in fide perseuerant, glorificantur, causa non est, quod absolute ad vitam æternam sint electi: Neque quod alij in lapsu deserantur, Christus ijs non detur, proflus non aut ineffaciter vocentur, indurentur, damnentur, causa non est, quod à salute æternæ absolute sint reprobati.

4. Deus non decreuit sine interuenientibus peccatis actualibus multo maximam partem hominum, ab omni salutis spe seclusam in lapsu relinquere.

5. Deus ordinauit vt Christus sit propitiatio pro totius mundi peccatis; & vt istius decreti, statuit credentes in ipsum iustificare & saluare, hominibusque media ad fidem necessaria & sufficientia administrare, ea ratione quam nouit suam Sapientiam & Iustitiam decere. Nequaquam autem destinauit ex vi decreti absoluti solis electis Christum Mediatorem dare, eisdemque solos fide per vocationem efficacem donare, iustificare, in fide conseruare atque glorificare.

6. Nec à vitæ æternæ; nec à medijs ad eam sufficientibus vilius reiectus est absoluto aliquo antecedente decreto; sic vt meritum Christi, vocatio, omniaque dona Spiritus prædesse ad salutem omnibus possint, & reuera profint, nisi ea ipsi in exitum sibi eorundem abusu vertant: ad incredulitatem autem, impietatem, peccata, tanquam media & causas damnationis, nemo destinatus est:

7. Electio

7. Electio singularium personarum peremptoria est ex consideratione fidei in Iesum Christum & perseverantiae, non autem citra considerationem fidei & perseverantiae in vera fide, tanquam conditionis in eligendo praerequisitae.

8. Reprobatio à vita aeterna facta est secundum considerationem antecedentem infidelitatis & perseverantiae in infidelitate, non autem citra considerationem antecedentem infidelitatis aut perseverantiae in infidelitate.

9. Omnes fidelium liberi sunt in Christo sanctificati, ita ut nullus eorum ante usum rationis ex hac vita decedens, peccat: Nequaquam autem in reprobatorum numero censentur etiam nonnulli fidelium liberi in infantia sua ante vllum peccatum, in propria persona commissum, ex hac vita decedentes: adeo ut nec baptismi sacrum lauterum, nec preces Ecclesiae ipsi vlllo modo ad salutem prodesse possint.

10. Nulli fidelium liberi baptizati in nomine Patris, & Filij & Sp. Sancti in infantia sua statu viventes absoluto decreto reprobatis adscribuntur.

II. Declaratio sententiae Remonstrantium de Praedestinationis Decreto, in hunc modum ab eis est concepta. Ut de Praedestinationis Decreto Articulus, decem propositionibus à Remonstrantibus expressus solide ac planè intelligatur, operæ pretium est, ut nonnulla, quæ in thesibus (vtri ferè fieri solet) brevibus & succinctis quibusdam terminis enunciata sunt, clarius & dilucidius ob oculos proponantur, & vtriusque partis sententia, tum Remonstrantium, quæ plana licet atque perspicua satis sit, tamen odiose sæpe proponi solet, tum imprimis Contra-Remonstrantium, quæ mirum in modum occultari, abscondi & coram populo rudi atque indocto magno studio & cura incurstari solet, declaratione quâdam propiore in lucem eruat & ad vivum relecta oculis omnium subijciatur.

Hoc ut fiat, ad tria quædam capita sedulo attendendum & animadvertendum esse arbitramur. Primum est, ut perspicue declaretur, quid per Electionem ad vitam aeternam, & Reprobationem à vita aeterna vtriusque intelligatur. Secundum est, quis divinorum actuum ordo in Decreto tum Electionis, tum Reprobationis ab utraque parte constitui soleat. Tertium est, qua ratione termini varij hinc inde usurpati, & in thesibus Remonst.

expressi, intelligendi sint, ne alicui amplius ferantur pro latribus & *χρησθησιν* ad sententiam propriam & genuinam, quam in sinu foueat, occultandum & abscondendum.

III. Primum caput quod attinet, Electionis vocem triplici ferè significatu accipi solere in sacro codice fatentur Remonstrantes.

Primo significet Electionem ad gratiam Evangelicam, id est, vel decretum ipsum aeternum de eligendo i. gratiosè vocando, & sic quasi eximendo, segregando & sequestrando homines ad participationem & communionem beneficiorum singularium illorum, quæ Evangelico comprehensa sunt; quo sensu accipi nobis videtur ad Eph. 1. 4. cum dicitur, *Sicut elegit nos in ipso ante iacta mundi fundamenta*, pro eligere, seu per Evangelium ad communionem gratiæ supercaelestis evocare decrevit; tanquam scilicet primus auctor & fons gratiæ omnis atque misericordiæ: vel ipsam actualem, quæ in tempore fit, segregationem, seu potius evocationem per Evangelij gratiosam prædicationem; quo sensu accipitur vox Electionis *Joan. 15. 19. Quia ex mundo non estis, sed ego elegi vos ex mundo, propterea odit vos mundus.* Electio enim hæc evocationem & segregationem ex mundo mundanisque studiis significet necesse est. Pet. 1. 10. *Quapropter fratres potius studete vocationem & electionem vestram firmam facere.* Item. 1. ad Thess. 1. 4. *Ut qui sciamus fratres dilecti, à Deo electionem vestram*, id est, vocationem vestram à Deo auctore profectam esse. De Electione enim aeterna omnium Thessalonicensium, ad quos scribitur, Apostolum hæc dixisse nullo modo verisimile est. Segregatio autem vel evocatio hæc, electio siue selectio appellatur duplici ferè de causa; vel, quia è communi hominum cætu populi sæpe nonnulli alij quibusdam certo Consilio divino præteritis & relictis, vti in Electione proprie dicta fieri solet, evocantur, & quasi eximuntur ad audiendum, & sic ad participandum Evangelij gratiam singularem, siue evocationi illi divina morem gerant, quo sensu 1. ad Cor. 1. vers. 26. 27. *stulta, infirma, ignobilia mundo, elegisse*, dicitur Deus, id est, evocasse ita, ut obedirent Deo vocanti, vel saltem obedire se professi sint, & hoc sensu vox Electorum in scripturis non raro accipitur; siue ad obediendum Evangelio à Deo tantum invitentur: qua ratione de Gentilibus dicitur passim, quod relictis Iudæis ipsi

electi

electi à Deo, id est, vocati sint ad obediendum Euangelio, & sic ad beneficia Euangelio promissa consequendum eâ ratione ac via, quæ Euangelio continetur ac præscribitur: siue denique uocationi iam factæ refragentur, quo sensu *diligè* adhuc Iudæi increduli dicuntur *secundâ Electionem* Rom. 11. & passim populus Israeliticus non obstante eo, quod rebellione & contumacia sua Deum subinde fatigaret, *electus tamen Dei populus* passim in V. T. vocatur. Vel, quia totus aliquis populus, qui antea expers fuerat gratiæ & uocationis Euangelicæ, quasi ex communi & vulgari illo statu (citra vllam ad alios populos præteritos relationem) euocatur & eximitur ad participandum excellentem & priore longè digniorem statum: quo sensu Gentiles Apostolus Petrus 1. Epist. 2. 9. *ἐκλεκτοὶ* appellat, quia cum antea populus non essent, populus facti erant, uti versu sequenti, exponitur.

Secundo, Electionis vox significare aliquando solet specialem aliquam dignationem & separationem personarum, vel ad specialem aliquod munus & officium gerendum, quo sensu Luc. 6. 13. *elegisse duodecim Apostolos* dicitur Christus, vel ad prærogatiuam aliquam & dignitatem siue eminentiam supra alium, citra omnem tamen exclusionem à salute æternâ alterius ira non electi; quo sensu tribuitur Deo cum de Iacob & Esau agitur Rom. 9. vers. 11. *Proposuit secundum electionem*, quia scilicet dixerat, vel, ut textus habet, vocauerat, id est pro suo arbitrio pronunciauerat, *Maior seruitus minori*, & alibi, *Iacob dilexi, Esau odio habui*.

Tertio, Electionis vox significare solet destinationem peremptoriam ad æternam vitam & beatam immortalitatem, & hoc sensu ferè semper à Theologis in hac materia accipi solet, cum dicunt: *Electi simpliciter*.

Iuxta hanc triplicem vocis electionis significationem, triplex etiam statuatur necesse est vocis Reprobationis significatio, 1. à gratiosa uocatione quæ per Euangelium fit. 2. à gratia specialis alicuius prærogatiuæ & dignitatis supra alios, 3. à gloria siue felicitate æterna.

Et in hisce quidem, quoad summam rei conueniunt vnanimiter ferè Theologi Calviniani.

IV. Discriminantur vero inter se duobus ferè modis, 1. obiecti ipsius formalis circa quod tum Electio tum Reprobatio versari creditur, consideratione, 2. ratione ordinis, quem Deus in actibus tum eligendi tum reprobandi, quibus circa obiectum versatur, obseruat & vsurpat.

De obiecto torferè sunt inter eos, qui Contra-Remonstrantes dicuntur sententiæ, quot capita, eæque tam diuersa, tam longè à se inuicem disticta, vt auctores ipsi inter se contendant, Ex vna sequi Deum insipienter agere, ex altera Deum iniuste, inique, & Tyranni in morem agere. Alia tantæ sit subtilitatis, vt propria sua vanitate euanescat. Alij enim obiectum Electionis & Reprobationis statuunt homines communiter & indefinite consideratos, alij vt condendos, alij vt conditos, alij vt lapsos, alij vt condendos, conditos, lapsos simul, alij vt saluabiles, damnabiles, creabiles, labiles, reparabiles; tam multiplici profecto discrimine, vt in perplexissimis labyrinthis hæere sese experiat, quisquis in istas variantes Theologorum Contra-Remonst. etiam eorum qui in hoc Confessu comparent, opiniones atque placita incidit.

Remonstrantium vero sententiam quod attinet, vniformiter & simpliciter statuunt, iuxta Euangelij ipsius formulam, obiectum diuinæ & quidem peremptoriæ Electionis ad æternam gloriam primum & ad æquatum esse, Omnes & solos auxilio diuinæ gratiæ credentes in Iesum Christum & in fide illa vera perseverantes vel morientes? Catholici addunt, & Mandata Dei ac Ecclesiæ obseruantes.

Contra vero Reprobationis peremptoriæ ad æternum & lamentabile exitium obiectum primum & ad æquatum esse, omnes & solos infideles, id est, vel ab incredulitate sua desistere nolentes, vel in fide vera non perseverantes, (Catholici iterum addunt: aut si fidem retinent, & secundum illius dictamen non vivant.)

V. Vt hæc sententia Remonstrantium plenissimè intelligatur, nonnulla propius elucidant Remonstrantes.

Ac primum quidem cum de Prædestinatione, quæ vtramque partem, id est tum Electionem tum Reprobationem, complectitur, agunt Remonstrantes, dupliciter ferè eam accipere solent. Primum vt significet Decretum illud diuinum generale, quo constituit pro liberrimo suo arbitratu credentes saluare, incredulos reprobare, id est, ex multis possibilibus vnâ certam quandam rationem in mente sua designare & statuere, secundum quam saluare velit & damnare. Secundo vt significet decretum diuinum speciale, quo constituit iuxta præcedens illud decretum hos saluare, illos perdere, id est, hos consideratos vt

Aa4

fideles

fideles aeternae vitae destinare, illos consideratos ut infideles, siue qui credere nolunt, aeternae mortis atque exitio addicere. Prior actus simpliciter & in genere Praedestinatio ad vitam & ad mortem, posterior praedestinatio huius vel illius ad vitam aut ad mortem rectissime dicitur.

Primum illud Decretum Dei liberissimum est, nullamque aliam causam habet, quam puram Dei voluntatem & arbitrium, neque ullius etiam rei praerogationem, tanquam occasionem aut causam sui habere dici potest. Itaque fidei dignitas, aut meritum, aut praerogatiua, quaedam intrinseca hic in considerationem quentiquam venit, cui videlicet Deus eam feligere ex aliarum rerum omnium ordine voluerit, siue cur circa eam non saluare, & per eam solam homines saluare decreuerit: solum diuinæ voluntatis placitum hic locum habet.

Secundum Decretum, quia priori innixum est, in diuina quidem voluntate fundatur, sed fidei tamen ipsius aut infidelitatis intuitum & respectum praerupponit: unde ex vna parte fides quidem & perseverantia in fide, veluti conditio praestita ab homine, ac proinde tanquam causa sine qua non in hoc decreto consideranda venit. Conditio enim praescripta & praestita necessario causae alicuius rationem induit: sed nullo tamen modo tanquam causa quae aut impellat aut efficiat virtute, merito, vel intrinseca dignitate ac perfectione sua, ut Deus hunc credentem saluare velit. Ex altera vero parte Infidelitas & contumacia consideranda venit, non tantum veluti causa sine qua non, iuxta prioris decreti formulam; sed etiam tanquam meritoria causa propter quam Deus velit hominem hunc reprobare & condemnare, id est quia intrinseca feditas, turpitudine & malitia, quae in infidelitate est, illud meretur. Alia enim est ratio in Electione, quam in reprobatione: quia Electio ex gratia est, reprobatio ex ira & seueritate: ibi meritum locum habere nullo modo potest. hic & potest & debet; id quod in negotio iustificationis & oppositae condemnationis manifeste liquet.

Deinde cum fideles & in fide perseverantes aut morientes obiectum esse dicimus Electionis, & infideles obiectum Reprobationis, eos tantum intelligi posse ac debere statuimus, quibus gratia diuina aut re ipsa iam facta est, ut credere possent, & iam credentes in fide perseverare ad finem usque; aut quibus Deus paratus fuit gratiam illam, quae

ad fidem concipiendam & conservandam necessaria est, facere: ne videlicet quis nobis infantium, surdorum, amentium, tabidosorum, Indorum, aliorumque exempla hic alleget. Lex enim non lata, aut non intellecta, cum intelligi non possit, non obligat: quomodo enim crederent ei de quo nunquam audierunt Rom. 10. 14. 15. 22. *Si non videris & locutus essem ei, peccatum non haberent, nunc autem non habent quod praerogant peccato suo.*

Tertio, quia fideles alij sunt, qui te vera quidem in Iesum Christum credunt, sed a fide illa vera vel secundis rebus delinunt, vel aduersis fracti, vel spe vel metu abducti deficiunt, & in defectione illa moriuntur: Alij qui in fide illa ad finem usque vitae perseverant, aut saltem si ab ea deficiant, singulari, quodam gratiae diuinæ beneficio reuocati, in fide restantur, & ad frugem redeunt, & tandem in eadem moriuntur, ac vitam hanc finiunt, hos solos intelligi volumus. Sicut ex aduerso, quia infideles quosdam sunt, qui aliquamdiu quidem infideles manent, tandem tamen respiciunt; quidam vero, qui etsi diu multumque vacentur, respiciere tamen & credere aut nolunt, aut non admodum curant, nec operae pretium ducunt; quidam qui ad meliorem mentem reuocari quidem se patiuntur: sed mutata rursus mente ad ingenium redeunt, & antiquum obriunt: non primi generis infideles, sed posterioris intelligi volumus. Quae causa etiam est, cur peremptoria electionis mentionem fecerimus: fateamur enim non illibentes, eos, qui ad tempus vera fide credunt, pro isto tempore in gratia esse, & proinde non minori iure electos dici posse, quam iustificatos, ablutos, beatos, & vitae aeternae participes: quia videlicet in statu illo sunt, in quo si perseverarent, re vera aeternam gloriam & felicitatem consecuturi essent. Ob quam causam Apost. 2. Tim. 2. 10. *Se se omnia sustinere asserit propter electos (id est, fideles) ut & ipsi salutem consequantur, id est, ne per ipsum vltimo modo stet, quo minus illi officij sui accuratam rationem habere pergant, & sic a salute aeterna, cuius iam per fidem aliquatenus participes facti erant, excidant. Quod ipsum etiam ex eo satis clare confirmatur, quod ij qui vocationi diuinæ paruerunt, electi dicuntur, cum tamen a fide sua deficere possint, & ut ne deficiant serijs monitionibus & hortationibus à Deo extimulentur, imò non raro deficiant: Vnde etiam ab Apostolo Petro electionem suam firmam reddere sub-*

les monentur. Similiter ex altera parte eos, qui infideles aliquamdiu manent, & nullis monitionibus atque adhortationibus ad frugem adduci possunt, quamdiu tales manent, non minus reprobos, quam inimicos, hostes Dei, irae filios, miseros, perditos, & vita alienos, in morte positos dici posse; quia in statu illo sunt, in quo si perseverent, æternum à facie Dei reiiciendi & condemnandi sunt; etiam si fiat, ut postea deinde per fidem, vitam in melius commutent, & in ea fide ad finem usque vitæ constantiter permaneant.

Quarto, quia electio illa, quæ ad gratiam dicitur, non omnino nec prorsus excludit omnem affectum ac voluntatem communicandi gloriam ac vitam, sed eum necessariò præsupponit, tenendum diligenter etiam est, quæ ratione electio hæc ad gloriam intelligenda, & ab electione ea, quam nos definitimus, distinguenda sit. Dupliciter considerari potest gloria: vel sub ratione finis, vel sub ratione præmij. Sub ratione finis consideratur, cum ex affectu & amore gloriæ ac salutis æternæ, quam Deus creaturis suis communicare cuperet, efficaciter quasi mouetur ad conferendum & suggerendam eam media, quæ obtinendo isti fini necessaria sunt. Is enim efficaciter censetur velle finem, aut aliquid sub ratione finis, qui amore finis mouetur ad eam media quærenda, aut subministranda, quæ isti fini obtinendo per se conducunt ac vtilia sunt; siue finis ipse obtineatur, siue non obtineatur: sicut e. g. medicus censetur velle atque amare ægrotantium sanitatem sub ratione finis, quia amore sanitatis, siue eo ipso quod ægros omnes curatos velit, omnia media adhibere atque usurpare, quæ sanitati procurandæ conducere possunt: Similiter Patres familias liberorum suorum obsequium, & Ministri Iesu Christi gregis sibi concrediti sanctimoniam & innocentiam amare dicendi sunt, etiam si fieri possit, ut id quod volunt & cupiunt, non obtineant, nec consequantur. Sub ratione præmij eligit aliquos ad gloriam Deus, cum illis actu & re ipsa conferre vult gloriam, tanquam fidei & obedientiæ ab ipsis præstitæ mercedem ac præmium. Primam Electionem ad gloriam hoc loco intelligi volumus, quia ex illa oritur decretum communicandi ea media, per quæ ad gloriam perueniri potest. Quæ quia respici & reiici possunt, hinc est, quod posita huiusmodi electione ad gloriam, non ponatur necessariò gloriæ & salutis æternæ

collatio. Quæ causa etiam est, quod illa communiter & sine discrimine illo se extendat ad omnes eos, qui diuinæ vocationis gratiosæ participes fiunt. Neque enim fieri potest, quin eos, quos Deus ex affectu beneuolenti ad gratiæ Euangelicæ communionem vocat, etiam ad gloriam, quantum in se est, peruenire velit. Qui enim id vult quod ad gloriam ipsam per se dirigitur, etiam velle dicendus est gloriam ipsam: sicut, qui alicui cibum ad conseruandum eum in vita suppeditat, efficaciter etiam vitam velle, quantum in se est, dicendus omnino est. Sed quia sæpe fit, ut is, cui Deus gratiam facit, eam reiiciat, & is per consequens etiam vitam & gloriam nolle dicitur in factis; imo, quod amplius est, mori velle, &c. hinc est, quod electionem eam ad gloriam hic intelligi velimus, quæ peremptoria est, & æternæ salutis communicationem actualem & realem sibi coniunctam habet.

Distinctionem hanc necessariam esse Scripturæ loca passim arguunt. Ad primam pertinent hæc sequentia, Ioan. 3. 16. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum dederit, ut quisquis crediderit in eum non pereat, &c.* vers. Non enim misit Deus filium suum in mundum, ut damnet mundum, sed ut mundus seruetur per eum. Ioan. 5. 34. *Hæc dico vobis ut vos seruemini.* vers. 40. *Sed vos non vultis venire ad me ut vitam habeatis.* 1. Corin. 5. 19. *Deus erat in Christo mundam sibi reconcilians, non imputando eis lapsus ipsorum, posuitque in nobis sermonem illum reconciliationis. Itaque nomine Christi legatione fungimur, veluti Deo precante per nos, oramus Christi nomine: reconciliamini Deo.* 1. Timor. 2. 4. *Deus vult omnes homines seruari & ad agnitionem veritatis peruenire.* 2. Pet. 3. 9. *Deus patiens est erga nos, nolens illos perire, sed omnes ad resipiscentiam tendere.* Et similia multa alia. Ad secundam omnia ea pertinent, in quibus gloriæ, coronæ iustitiæ, mercedis præparatæ ab æternomen- tio passim fit.

Huius itaque Electionis peremptoriæ fructus non potest esse, vel datio Seruatoris, vel fides in Seruatorem: Vtrumque enim hoc electioni isti præsupponitur. Nec reprobationis huius fructus aut consequens est, nec esse potest negatio Seruatoris & infidelitas: vtrique enim hæc Reprobationem præcedit.

VI. Etsi vero fides Electionis primæ illius, quæ Deus constituit fideles seruare, fructus aliquatenus dici possit, quia ex decreto illo fuit necessi-

tas alterius decreti illius de conferendo media-
lia, sine quibus fides concipi & haberi nequit, imo
per quæ ingenerari etiam fides & potest & solet;
tamen revera fructus non nisi *κατα χάριτος* dici
potest: cum ea posita fieri nihilominus possit (et si
Deus per sapientiam suam noverit aliter futurum)
ut nemo credat, & omnes omnino infideles ma-
neant: & alioquin etiam Reprobationis illius ge-
neralis fructus aut consequens infidelitas etiam
dicenda foret, quod absurdum est.

Electiois vero quæ ad gratiam est, fructus dici
potest hætenus, quod beneficio illorum mediocrum.
quæ per gratiam suppeditantur, homo non tantum
potens redditur ad credendum, sed actu etiam
credit & fidem concipit, adeo ut gratiæ, tanquam
causæ primæ ac principali, & solum supernatura-
liter operanti, tribuendum sit, quod quis credat &
in fide perseveret. Neque tamen hoc sensu fructum
Electiois huius dici credendum est, quasi ex illa
Electioe, sive potius gratiæ huius collatione, ne-
cessario existat & oriatur fides, non aliter quam
fructus ex arbore: sicut enim fides ei cui gratiæ ista
confertur, præscribi non posset & mandari sub
comminatione æternæ pœnæ; & quidem ab eo,
qui eam gratiæ illi vim atque efficacitatem inesse
non tantum novit, sed eandem etiam ipse adhibet
æque usurpat ad fidem ingenerandum. Sed hæc
tantum ratione, quod sine hac gratia fides, inge-
rari nequeat, & beneficio illius solius in omnibus
qui credunt ea ingeneretur & efficiatur.

Per fidem intelligimus de liberatum illum & fir-
mum animi assensum ac fiduciam, quo non tantum
Jesu Christi veluti veræ ac divinæ in hæremus, sed
in ipsum etiam Jesum Christum Sacerdotem ac
Regem unicum, Dominum nostrum à Deo nobis
datum totum recumbimus, ita ut ab eo uno salutem
omnem ac felicitatem expectemus. Fiducia autem
hæc necessario secum involvit atque importat vi-
tæ sanctimoniam, atque integritatem, sive chari-
tatem, & ut sic consideranda semper est: non quod
sanctimonia illa vel fidei forma sit, vel propriè ac
per se partem aliquam objecti constituat, quod in
electione considerandum veniat; sed quod fides,
quæ eligenti Deo obijcitur, sine illa esse nequeat,
eamque de se sua fecunditate gignat atque ema-
nare faciat; fides enim nulla alia hinc attendenda est
quam *virtus quæ per charitatem efficitur*, Gal. 5.

Christum cum dicimus esse Electionis Decre-
ti fundamentum, non id tantum volumus, quod
Christus sit caput Electorum & fons bonorum:

omnium quæ ipsi destinatur in Electione; quo-
modo enim hac ratione Electionis fundamentum
esset Christus? sed quod meritum & satisfactionem
Jesu Christi filij sui Deus præire ac præsterni vo-
luerit antequam ullum hominem ad vitam elige-
ret, aut de ullo homine nominatim salvando quip-
piam statuere vellet; non quod agere aliter nullo
modo posset, sed quod justitiæ suæ læsæ rationem
habere vellet, antequam misericordiæ fores pec-
catoribus aperiret ac patefaceret. Verum quidem
esse fatemur, quod affectus sive voluntas salvandi
peccatores dationem aut Decretum de dando Me-
diatore præcesserit; dilexisse enim mundum dicitur
Deus, & ex dilectione filium dedisse, Joannis
3. sed affectus ille & voluntas peremptorium sal-
vandi decretum non erat; alioquin tota satisfac-
tio, propitiatio & meritum Jesu Christi subsecu-
tum inutile futurum fuisset acque frustraneum,
quia neque potest, neque necesse habet reconciliari
aut propitius reddi, qui iam ante peremptori-
æ & summo amore aliquem diligit ad vitam æ-
ternam. Itaque Christus ex sententia nostra decreti
ipsius electionis fundamentum est dupliciter,
Primo, quia nisi Decretum de dando Mediatore
præcessisset, non potuisset decretum de salvandis
ijs, qui in Mediatorem credunt, locum habere. De-
inde, quia Justitiæ divinæ, quæ obstabat quo mi-
nus Deus in gratiam simpliciter cum peccatoribus
redire vellet, per Mediatorem satisfactum est, adeo
ut ea satisfactione primum interveniente deinde
æternam vitam his & illis assignare, & per eum ip-
sum Mediatorem totum salutis negotium admini-
strare constituerit.

VII. Ex quibus omnibus manifesto liquet, quis
ordo Decretorum divinatorum à nobis statuatur in
Electioe & Reprobatione: hic videlicet:

1. Deus ad gloriam & laudem redundantis boni-
tatis suæ decrevit creare hominem ad imaginem suam.

2. Hac ratione creato homini legem posuit, quæ
præstari ab eo non tantum possibile, sed & æquissi-
mum erat, addita proinde comminatione mortis si
eam transgredereetur.

3. Cum Adam liberrimè transgressus esset legem
hanc, ac proinde malo mortis ac condemnationis
non se ipsum modo, sed Deo ita ordinante, per na-
turalem generationem posteros omnes involvis-
set, mansit quidem affectus misericordiæ in Deo
ad liberandum hominem miserum, sed quia obsta-
bat

bat iustitiam, quæ læsa erat, & veritas comminationis divinæ, quo minus transgressor tali beneficiis, in actum exire non voluit Deus misericordiam suam, nisi prius iustitiæ satisfactum esset, & ante omnia manifestum fieret, Deum peccatum serid odisse & iustitiam amare.

4. Huic autem ut satisficeret, Mediatorem constituit voluit, qui pro peccatoribus omnibus piaculatis victima fieret, & pro ijs mortem subiret, qui per sanguinem suum ad eorundem reconciliationem effusum jus acquireret salutem & vitam æternam certa lege ijsdem conferendi.

5. Sanguine hoc effuso, vel ut effuso considerato, decrevit Deus ut omnes ij qui in Redemptorem illum verè crederent & in fide ad finem usque vitæ perseverarent, ex misericordia & gratia salutis & vitæ æternæ per eum participes fierent, ij vero qui credere in illum nollent, & in incredulitate atque inobedientia illa sua perseveraturi essent, ea propter æternæ mortis & condemnationis pœna plecterentur.

6. At vero quia fieri non poterat, ut peccatores ex seipsis aut virtutibus suis naturalibus crederent in hunc Redemptorem suum, & in fide tali perseverarent, ac proinde ut nō credentes rei incredulitatis peragerentur, hinc est, quod Deus decreverit ijs media ad fidem & respicientiam necessaria & sufficientia suppeditare per quæ aut actu & re ipsa ad fidem concipiendum idonei redderentur, aut ad fidem tandem aliquando concipiendum magis magisque disponerentur, præpararentur, & quasi gradibus quibusdam pro-eherentur.

Ex quo ultimum deinde Decretum fuit de salvandis nominatim illis, qui beneficio mediorum illorum credituri, & in fide perseveraturi erant, damnandis vero vel reprobandis à salute illis, qui ad finem usque vitæ impenitentes & increduli mansuri erant, aut saltem in incredulitate morituri.

Hæc est Remonstrantium ipsissima sententia, ex Catholicis Doctoribus collecta, postquam agnoverunt & senserunt, quod reliqui Calviniani Doctores, Factionis Gomaristæ, sive Ante sive Postlapsarij illi sint, Christianum populum in blasphemias & exitum æternum sua Confessione Belgica, & Catechismo Heidelbergensi præcipitæ, et De quibus, nempe tam Confessione quam Catechismo nunc amplius agendum est, ut eorum medullam Catholici penetrent & Calvinianorum in Germania oratorum obruraro.

VIII. Quemadmodum iam in Articulo de Prædestinatione Calvinistæ in Hollandia dissecti fuerunt in duas aut tres factiones, odio tanto sese prosequentes, quanto aliam quamvis à se dissentientem sectam, ita quoque iidem inter se discordes facti sunt in alijs articulis, qui à prædestinatione pendent aut cum ea connexi sunt, quorum porissimum quatuor capita erant, nempe quæstio, *An Christus D. N. solum pro his passus sit & mortuus, quos vti Antelapsarij dicunt, ante omnia præuisum in Adamo lapsum, Deus elegit absolutè ad salutem, vel ut Sublapsarij fingunt, solum pro his quos Deus ex massa perditionis, absoluta electione prædestinasset; An pro cunctis omnino hominibus, qui ex Adam nati sunt vel porro nascentur, vti defendunt Arminiani, concedentes quod non omnes, nempe aliunde accedente impedimento, passionis eius fructu fruuntur.* Accebat ad hanc controversiam alia consequenter disceptatio: *De Gratia divina auxilijs, & cooperatione cum eâ liberi arbitrij.* Circa quam materiam absurdæ fovebant sententias Gomaristæ, quos idcirco Arminiani vehementer oppugnabant. Denique *5. Controversia eorundem erat de Perseverantia finali Fidelium, circa quam Gomaristæ rursus mire absurda dogmata fovebant, Arminiani vero eademæque reprobantes meliora substituere connebantur, ipso lumine naturæ adversus blasphemias aduersariorum excitati, & libris Catholicorum adiuti.* Quid porro de his quatuor Controversijs materijs senserint adversariæ partes inter Calvinistas digladiantes, facillime ex Remonstrantium Thesibus intelligitur, vtpote è diametro oppositis adversus Assertiones Gomaristarum, Theses has expresserunt Remonstrantes ipsimet in Actorum suorum parte 2. pag. 280. quoad secundæ Controversiæ caput his verbis.

IV. *Theses de Universalitate meriti mortis Christi exhibiti synodo Dordracena A. 1618. 16. Dec.*

1. *Preteritum redemptionis quod Christus Patri suo obtulit, non tantum in se, & per se toti generi humano redimendo sufficiens est; sed etiam pro omnibus & singulis hominibus ex decreto, voluntate, & gratia Dei patris perfolatum est: eoque à participatione fructuum mortis Christi, nemo absolute & antecedente Dei decreto præcipis exclusus est.*

2. *Christus merito mortis sua Deum patrem universo generi humano hæcenus reconciliavit, ut Pater propter ipsius meritum, salus iustitiæ & veritate sua, novum*

gratia fœdus cum peccatoribus & damnationi obnoxii hominibus inire & sancire poterit ac voluerit.

3. Esti Christus pro omnibus & singulis hominibus reconciliationem cum Deo & remissionem peccatorum promeruerit, nemo tamen secundum Novi & gratiosi fœderis pactum, aliter, quam per fidem beneficiorum merito Christi partorum re ipsa sit particeps: nec peccata hominibus peccatoribus remittuntur, antequam actum & vere in Christum credant.

4. Credere, Christum pro se mortuum esse, ij soli tenentur, pro quibus Christus mortuus est. Reprobi vero, quos vocant, (reliqui Calvinistæ, nêpe Gomaristæ) pro quibus Christus mortuus non sit, (vt ijdem volunt nec ad istam fidem obligari, nec propter incredulitatem contrariam iuste possent damnari: quin si qui tales Reprobi essent ij credere tenerentur Christum pro se mortuum non esse.

Hæc Remonstrantium Calvinianorum contra Fratres suos erat sententia prolixè in actis eorundem à pag. 281 ad 370 probata, in qua non procul abirent à veritate nisi in 3. Thesi nimium soli Fidei Historiæ vim, neglecta caritate dedissent & Baptismum omisissent in parvulis, vti viam salutis. Porro de Dei Gratia eiusq; operatione in Homine ijdem Remonstrantes A. 1619. 16. Dec. xii. exhibuerunt Theses parte 3. Actorum fuerunt pag. 1. exprestas, quas etiam usque ad pag. 183. comprobare aduersus ceteros Calvinistas allaborarunt. Sed eas ob materiæ illius subtilitatem omittendas octonas Theses cum posuissent easdem ad pag. 349. comprobantur Hæc obiter attingere necessarium fuit, vt ea, quæ ex Tridentino afferentur aduersus sectarios Concilio, elucescant, nec contra umbras definita putentur.

Quidam in his Calvinianorum tam Remonstrantium, quam Contra-Remonstrantium sententijs, de prædestinatione improbant Catholici.

CAP. V.

I. Iudicium de duabus sententijs Calvinianorum in Communi.

II. Iudicium de ipsâ magis in specie.

I. **V**niuersim Ecclesia Romana, vti sapientissima Ecclesiarum omnium mater, monente Apostolo optavit, vt à re tam ardua, qualis est prædestinationis, filij sui lacte opus habentes, extra Theo-

logicas Scholas & Concilia rite indicta, abstinere: & vt etiam hi ipsi, quibus ea de re agendi est potestas, magna sobrietate eam materiam tractarent: quin & prohibuit de aliquot, hanc materiam concernentibus quæstionibus, typis quicquam vulgari. Cui etiam prohibitioni sanctissime Magni in Ecclesia Doctores paruiffe noscuntur. Damnat igitur in vtraque Calvinianorum factione ausus temerarios, quibus illi in dæti illotis, vt dicitur, manibus sanctum attingere sunt ausi, dolerque tantam blasphemiarum copiam miseræ plebi esse in manus datam, dum in foro & muro, in transtris & forulis de tam grandibus mysterijs, aperto puteo abyssi disputatur vt plebes garrindo & errando & blasphemando aërem, id est Ecclesiam, ac solem Apocalypiticum (a) nempe diuinitatem, tanquam eriorum eclipsibus innumeris obscurant. Atque ideo eadem Ecclesia Romana spiritu Dei docta suos, & omnes pariter alloquitur (b) *Fili carissimas disputate de alia materijs, & de occultis iudicijs, cur iste sic relinquatur, & ille ad tantam gratiam assumitur: cur etiam ille tam eximia exaltatur. Ista omnem humanam facultatem excedunt, nec ad inuestigandum iudicium diuinum, vlla ratio præualeat vel disputatio. Quando ergo hac tibi suggerit inimicus, vel etiam quidam curiosi inquirunt homines, responde illud Propheta: Inustus es Domine & rectum iudicium tuum, & iudicia Domini vera, iustificata in semetipsis. Et: Cum quidam anxius inter metum & spem frequenter fluctuaret, & quadam vice mœrore confectus in Ecclesia ante quoddam altare se in oratione prostrasset, hac intra se reuoluit dicens: O Si scirem, quod adhuc perseueraturus essem! statimque audiuit diuinum responsum: Quod si hoc scires, quid facere velles? Fac nunc, quod nunc facere velles, & bene securus eris. Moxque consolatus & confortatus diuina se commisit voluntati, & cessauit anxia fluctuatio. Hæc in commune cunctis suadet spiritus Dei, maxime plebi.*

2. Quid vero eruditioribus eadem Romana tenendum tradat Ecclesia, sobrie profus in Tridentino Concilio exarat Sess 6 cap. 12. tanta certè sobrietate, vt temerarium vulgus omnino in turborem det. Audiamus. Nemo, quamdiu in hac mortalitate viuatur, de arcano diuina prædestinationis mysterio, usque adeo præsumere debet, vt certo statuatur se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quod iustificatus aut amplius peccare non possit, aut si peccauerit, certam sibi respicientiam promittere

a Apoc. cap. 9. b Thom. Kemp. lib. 3. Imit. Christi c. 98. c apud eund. lib. 1. c. 25.